

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

25. De Peccato Originali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

mala, vt omni deformitate carere non possint, nimirum, odium Dei, mendacium, periurium, & cetera huiusmodi, non possunt non esse mala. *Greg. 2. dist. 35. quest. 1. a. 2. Gab. 2. d. 35. quest. 1. ar. 1. nota 1. Almain. tract. 3. Moral. cap. 16.* qui vt hanc sententiam tueantur, & proposito aliorum argumentorum respondeant, docent Dei præceptum posse dupliciter accipi, aut verbis Imperatiui modi conceptum & datum; aut verbis Indicatiui modi: Verbi Gratia; mendacium, odium, Dei periurium, dupliciter vetari queunt: Vno modo sic, Ne mentiaris, ne odio habeas Deum, ne peieres. Aut sic, Non est mentendum, siue mentiri non licet: Non est peierandum, siue peierare, nefas est: si primo modo præceptum sumatur, omnia, inquit, præcepta etiam legis naturalis, sunt iūta Dei posita, quoniam Deus, quicquid extra seipsum vult, liberè vult. At verò si secundo modo præceptum accipias, iuris naturalis præcepta, non sunt à Deo nobis liberè data, quoniam necessariò verum est: furari nefas est: peierare, mentiri, non licet: immo etiam si, ex hypothesi, Deum in rerum natura non esse fingeres, nihilominus esset verum, Mentiri non licet: & peccatum, inquit, quo ius naturale perstringitur, non est peccatum præcisè, quia interdictum Dei præcepto verbis Imperatiui modi dato, sed quia pugnat cum præcepto Dei per modum Indicatiui modo posito. Sed certè, quicquid sit de hac distinctione præcepti, negari non potest furtum, homicidium, adulterium, odium Dei, periurium, mendacium, & id genus alia, ita esse per se mala, vt non possint non esse mala: ita *Almain. tract. 3. Moral. cap. 16.* & ait sic sensisse: S. Tho. Bonauenturam, Ochamum, & alios. Nam quemadmodum in his, quæ in natura consistunt, aliqua ita sunt per se vera, vt non possint non esse vera: neque enim vlla ratione, & potestate fieri potest, vt homo non sit animal, non sit corpus, non sit substantia, quoniam hæc ad hominis naturam spectant, nec rerum naturæ mutari queunt, vt aliud quippiam sint, quàm illud, quod sunt, vel vt non sint id, quod sunt. Sic etiam in moribus, quæ sunt per se mala, hanc naturam & rationem habent, vt per id, quod sunt, sint rationi contraria, & aduersa. Adulterium, siue homicidium, nec esse, nec intelligi potest, quod non sit rationi contrarium. Sicut enim calor esse non potest, quin sit aquæ inimicus, aduersus, & noxius; sic nec mendacium esse potest, neque periurium, quod non sit rationi dissentaneum. Et hoc est, quod Gregorius, Almainus, & alij docuerunt. Semper esse verum dicere; Mentiri, peierare, furari non licet: ratio enim si recta est, præscribit non esse peierandum. Dices, ergo furtum ideo est malum, quia ratio præscribit, non esse furandum; cum tamen ideo ratio præscribat, non esse furandum, quia furari est malum. Certè hæc duo se inuicem consequuntur, Furari esse malum, & rationem præscribere non esse furandum: & mutuo se ponunt, ac inferunt: sicut si patrem dicas, intelligis simul & filium, quia pater non est, nisi filij pater: & è contrario filius non est, nisi patris filius; sic etiam si furtum dicas: simul etiam dicitur rationi inimicum, & aduersum, quoniam furtum non est nisi malum rationis. Similiter si ratio præscribit, non esse

furandum, sequitur, vt furtum sit malum. Et idem iuris est in ceteris, quæ sunt per se mala, eod, quòd cum naturali iure pugnent. Sciendum tamen est prædicta peccata esse per se mala: ita vt bene fieri nequeant ab homine scienter, & spontè operante in materia, & re obiecta ex suo genere, & circumstantijs mala: nam alioqui extrema necessitate oppressus, re aliena iure vitur, vt suam vitam conseruet: & bello iusto etiam innocentes, vnà cum alijs iure necantur, & fontes auctoritate publica, sine peccato occiduntur, & iussu Dei vitæ, & necis habentis imperium potest innocens absque vllò peccato iugulari.

Controuerfia est inter auctores, an quod est per se malum, saltem à Deo solo, sine homine fieri queat: Verbi Gratia: an odium Dei possit Deus per se facere: nam si id fecerit, malum non erit. Verum his hæc, & controuerfia ad nostram questionem non pertinet: nam in præsentia solùm est questio, an Adulterium, homicidium, furtum, volutariè, & liberè ab homine fieri queant, ita vt mala non sint: & dicimus, fieri non posse, vt mala non sint. Si obijcias, si nullum sit datum Dei præceptum de non furando, furtum malum non erit. Respondeo: sicut furtum esse non potest, quin cum ratione pugnet; sic nec ratio recta esse nequit, quæ non præscribat, non esse furandum. Diuina autem ratio per se ipsam est recta, ac proinde non potest non præscribere, furari esse malum, aut furari non licere: est enim ratio recta cum rei natura consentanea. At furtum per se est malum, ergò recta ratio omninò præscribit furtum esse malum, esse fugiendum, esse vitandum: siue præceptum scripto detur, aut lex promulgetur de non furando, siue secus, furtum semper est malum rationis, semper suprà naturam rectæ rationi contrarium.

De peccato originali.

Hactenus ea explicui peccatorum genera, quæ in aliqua actione consistunt, quæque propria hominum voluntate contrahuntur. Superest iam, vt breuiter disputatione de peccato originis, quod singulis hominibus innotum est, eo quòd ab Adamo primo parente, in omne genus humanum communi seminis propagatione peruaferit; ita vt in vnoquoque hominum à primo ortu suo, atque conceptu sit vnà cum ipsa natura susceptum.

Cap. XXV.

Peccatum originis clarè, & euidenter ex scripturis, Patribus, & decretis Ecclesiæ colligi.

Primo queritur; An peccatum originis euidenter ex sacris litteris colligatur? In concilio Tridentino, sessione 5. de Pecc. orig. cap. 3. definitum est, peccatum originis esse in posterum à primo parente per propagationem traductum; quod olim fuerat contra Pelagianum decretum in concilio Mileuitano, Carthagenensibus, & Aruicano 2. quam fidei definitionem concilia collegunt, ex Paulo ad Rom. 5. xbi ait. Per vnum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum

mors; & ita in omnes homines mors perit anssi, in quo omnes peccaverunt. In hac igitur ecclesie definitione tria continentur: Primum est, prædictum Apostoli locum nõ esse intelligendum de alio, quàm de peccato originis à primo genitore Adamo, in totam suam progeniem transmissio, propagatione, non imitatione. Ita concilium Tridentinum, Mileitanum, Carthaginense, & Araucanum. Hoc autem ideo definitum est, quia Pelagiani Apostolum interpretabantur de omni peccato transuso à primo parente in genus humanum, non quidem propagatione, sed imitatione, exemplo, doctrina, & occasione; ac si Paulus indicare voluerit, factos esse posteros Adæ peccatores; quia pravum sui primi parentis exemplum imitantur, vt filij solent parentum exempla sectari, & discipuli magistrorum vestigijs insistere: Et quemadmodum multi occasione accepta ex aliorum peccatis, mala sæpe committunt.

Secundò definitum est: Pauli sententiam esse, per peccatum Adæ non solum mortem corporalem, & alias huius vitæ poenas, in omne genus humanum permanasse, sed etiam verè, & propriè peccatum, quod est mors animæ. Ita concilium Tridentinum, & Araucanum: quod itidem est contra Pelagianos decretum, qui contendeant posteros Adæ contraxisse quidem mortem corporis; cætera quæ huius vitæ mala, & poenas, quæ in sacris litteris nonnunquam peccata nominantur, ac ideo concedebant, ex primo parente contrahi quidem peccatum, id est, peccati poenam, non autem quod est verè & propriè peccatum.

Tertiò constitutum est, Mortis nomine apud Paulum prædicto in loco intelligi debere mortem corporis, quam Deus fuerat Adæ comminatus. Gen. 2. illis verbis: *In quacunque hora comederis ex eo, morte morieris.* Sic concilia Tridentinum, Mileitanum, Carthaginense, & Araucanum. Quod similiter statutum est aduersus Pelagium aientem, eam comminationem Domini de morte propter peccatum sustinenda, intelligi de morte spiritali animæ, non autem corporis naturali. Docebat enim Pelagius, siue peccaret Adam siue non, eam & omnes eius posteros fore mortuos: quia mors, aiebat, est conditio natura, non poena, & effectus peccati. Hoc ille concludebat ex ipsa interminatione diuina. *In quacunque hora comederis, morte morieris:* nec tamen statim Adam est mortuus, ergo talis comminatio ad mortem animæ, non corporis, pertinebat: cum primum enim comedit ex fructu arboris sibi interdicto, gratiam diuinitus acceptam amisit, ac ita in animæ mortem incurrit: At enim Pelagius scripturæ phrasim, & hebraicum minime didicerat: scriptura enim futuro tempore frequenter vtitur pro eo, quod fieri solet, debet, aut potest, & contrario, quo modo vsurpauit Dominus cum dixit: *Omnes qui gladium acceperint, gladio peribunt:* indicare volens, homicidas mereri, vt gladio pereant. Eodem illud pertinet Propheta: *Sacerdotes peccata populi mei conuertent:* significat enim; sacerdotes viuere solent, ac debent ex vicinis pro peccatis à populo oblati; nec non & illud: *Non loquentur pedes habent, & non ambulabunt,* cuius loci sensus est: os quidem, & pedes habent, loqui tamen, & in-

cedere nequeunt, aut non solent. In eandem igitur sententiam accipienda est comminatoria illa Domini vox ad Adamum: *Morte morieris;* id est, Reus eris mortis, aut morti obnoxius.

Secundò Quæritur, An ex prædicto Apostoli loco peccatum originis necessaria consecutione concludatur? Pelagiani negabant: sed certè ex ipso Apostoli contextu satis apertè colligitur peccatum originis, vt tergiversari Pelagius, nisi temerè, & impudenter non possit: Primò ex illa particula: *(Per vnum hominem peccatum intravit)* Nam si de transitu peccati, per imitationem loqueretur Apostolus, certè dicere debuerat, Per diabolum peccatum in hunc mundum intrasse: nam Sap. 2. dicitur: *Inuidia diaboli mors introuit in orbem terrarum: imitatur autem illum, qui sunt ex parte illius.* Deinde ex Verbo *(Mors)* quam proponit Apostolus, vt comitem peccati: sed mors pertransijt in omnes, etiam infantes, qui primum parentem peccatum nequaquam imitantur; ergo & peccatum. Item, ex illis verbis: *In quo omnes peccauerunt siue intelligas,* In quo, id est, in primo peccato, siue, In quo, id est, in primo parente omnes peccauerunt: sed infantes non peccauerunt imitando, ergo ideo, quia contraxerunt peccatum communi propagatione concepti, & nati. Præterea, ex illa particula: *Nam iudicium ex vno in condemnationem,* tanquam id vellet insinuare: Ex vno delicto condemnatum est genus humanum, quoniam in omnem posteritatem vnus Adamus peccatum simul cum natura transmisit. Postremò ex illa sententia: *Regnauit mors etiam in eos, qui non peccauerunt in similitudinem præuersionis Adæ.* ergo regnauit etiam in omnes infantes: nec alieno sensu Apostolum hæc omnibus in locis interpretati sunt Patres Augustino inniores; Primasius nempe, Sedulius, Prosper, Fulgentius, Leo, Gregorius, Beda, Anselmus, Bernardus & alij.

Tertiò Quæritur, An ex alijs scripturæ locis peccatum originis apertè constet? Certè alter scripturæ locus est in Psalmo quinquagesimo. *Eccie enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis ed cepi me mater mea,* quo loco communi consensu vtuntur Patres ad peccatum originis comprobandum, Cyprianus, Origenes, Hilarius, Nazianzenus, Basilus, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, Gregorius, Cyrillus, Leo, Fulgentius, Rufinus, Cassiodorus, Beda. **Q V A E R E S S;** cur David dixit numero multitudinis, *[in iniquitatibus & peccatis]* cum peccatum originis sit vnum, non plura? Respondet Leo *epist. 86.* Primò, in illo vno peccato multa commisisse primum parentem, videlicet superbiam, sacrilegium, homicidium, furtum, auaritiam. Secundò ait, peccatis parentum etiam filios adstrictos teneri. Hæc autem sumpsisse videtur Leo, ex Augustini doctrina in *Enchiridio*, cap. 45. 46. 47. Nihilominus respondeo: in Hebræa littera vtrobique dici in singulari numero, in peccato in iniquitate, Septuaginta verò interpretes verterunt in numerum multitudinis, & fortassis eum numerum pro singulari vsurparunt: Hebræi enim cum significare volunt vnum aliquid ex pluribus, numero multitudinis vtuntur Gen. 13. *Moratus dicitur* *Loc. in oppidis iuxta Iordan:* videlicet in vno e x illis

oppidis. *tonæ primo. Descendit (Ionas) ad interiora nauis; intellige, ad vnum ex interioribus. Iacobi 5. Infirmatur quis in vobis inducat presbyteros id est vnum ex presbyteris. Cautè igitur legendus est Euthymius qui cum Psalmi versiculum ad alium sensum traxit. Natus sum (inquit) ex supitijs, quæ per peccatum intraverunt vna cum concupiscentia carnis. Secutus est hic auctor (vt videtur) aliorum Græcorum sententiam dicentium: Si Adam perseuerasset in prima iustitia, non erant futuræ nuptiæ, nec per nuptias procreatio sobolis: ita senserunt Nissenus de creatione hominis, cap. 18. Damasc. lib. 2. de fide ortho. cap. 30. & lib. 4. cap. 25. Chrysof. hom. 15. in gen. Procopi. ca. 4. in gen. Quæ sententia ab alijs Patribus merito est reiecta. ab Aug. lib. 9. super Genesim ad litteram. 4. cap. 3. vsque ad cap. 11. & lib. 14. de ciui. cap. 26. & lib. 1. Retract. cap. 10. & cap. 19. S. Tho. 1. p. quæst. 89. & Mag. 2. dist. 20. David igitur in eo loco veniam suæ peccati precabatur, eò quòd quadam naturæ fragilitate peccasset, & ideo dicebat: Ecce enim sumus in peccato nati; & concepti; & propterea ad peccandum proclines.*

Tertius scripturæ locus est apud Iob: cap. 14. vbi latina lectio habet: *quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu qui solus es? Septuaginta vocerunt: Nemo mundus à sordè, nec infans, cuius est vita vnius diei super terram; qua lectione vtuntur passim veteres Patres ad inferendum ex scripturis peccatum originis. Dionysius Areopag. Origenes, Cyprianus, Basilus, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, Prosper, Fulgentius, Cassiodorus. Obijcies, editionem Septuaginta modo vim & auctoritatem non habere in Ecclesia, quæ vulgatam editionem latinam, vt autenticam approbavit. Respondeo, Ecclesiam hanc approbasse quidem, ita tamen vt illam minimè reprobauerit, quam citauit aliquando Christus Dominus, citauerunt Apostoli, quaque vsa est Ecclesia per quingentos, & eo amplius annos, præterquam quod in his locis, quibus communi consensu Patres vtuntur auctoritatem non amisit suam. De inde obijcies, Iustinum martyrem in opusculo. 146. questionum, quæst. 88. scriptum reliquisse, illud ex Iob, quo dicebatur, Neminem quamuis illi vnius diei vita fuerit super terram, immunem esse à peccato, nullo modo ad infantes accommodari posse. Nam vita (inquit) quæ in Græco dicitur βίος, in eo loco Iob, pro conuersatione, & consuetudine viuendi sumitur: quasi Iob dicere voluerit: Nemo mundus à sordè, etiam paruulus, cuius conuersatio fuerit vnius diei super terram. Respondeo auctorem illius opusculi, non esse Iustinum martyrem, nam quæst. 82. & 86. citat Origenem, qui tamen fuit Iustino posterior: & quæst. 105. profert Irenæum martyrem Episcopum Lugdunensem, qui vel fuit Iustino aliquanto iunior, vel saltem æqualis. Non igitur eum auctore hac in parte approbamus, aut sequimur.*

Postremus locus habetur in Epist. Pauli, ad Ephes. 2. (*Erasmus, inquit, natura filij iræ, sicut & ceteri*) quem tamen locum non æquè firmum iudicamus, atque præcedetes ad peccatum originis comprobandum: quippe cuius duo extant apud Patres sensus: primus, *Erasmus filij iræ*, id est, vindictæ, & supplicio obnoxij. (*natura*) id est, origine

& natiuitate per peccatum corrupta. Sic Augustinus libro 13. de Trinitate cap. 12. quem secuti sunt postea Primasius, Beda, Anselmus, S. Thomas, & sic sæpè explanant hunc locum, Hieronymus, & Sedulius: (*Natura*) id est, ab adolescentia nostra, Alter sensus eorum Patrum est, qui verbum (*Natura*) accipiunt pro aduerbio reuera, vel profusa & omnino, vt hoc velit Apostolus: omnes eramus reuera obnoxij vindictæ, & supplicio, eò quod iram Dei prouocauimus. Hunc sensum agnouerunt Chrysofomus, Theophylactus, Oecumenius, Theodoretus.

Illo præterea argumento vtuntur frequenter Patres ad peccatum originis concludendum, sumpto ex communi traditione Ecclesiæ, quæ sacro ac salutari baptismate abluunt infantes in remissionem peccatorum: qua traditione, & consuetudine vsa est semper Ecclesia à primis Apostolorum temporibus: nam profecto falluntur quidam nostri temporis Hæretici aientes paruulorum baptismum cepisse tempore Originis: cuius tamen baptismi meminit Dionysius Areopagita, capite vltimo, de Ecclesiastica Hierarchia. Clemens Romanus, lib. 6. Constitutionum Apostolicarum cap. 11. Irenæus lib. 2. cap. 39. Tertullianus lib. de Anima cap. 39. Cyprianus lib. 3. epistola 8. quæ est ad Fidum. Origenes homil. 8. in Leuiticum, & ad Rom. 6. super illa verba: *Vetus homo vester*: quibus locis ait esse apostolicam traditionem, Ambrosius lib. 2. de Abraham cap. vltimo. Cyrillus Catecheseos mystagogica. Nazianzenus in oratione in sanctum Isaacum, Basilus in exortatione ad Baptisma, Chrysofomus ad Neophitos, & in Psalmum 14. Hieronymus Dialogo, 3. contra Pelagium ad finem, Augustinus lib. 3. de Genesi ad litteram cap. 23. lib. 4. contra Iouanistas cap. 24. Quod si obijcias cum Pelagio, infantes debere saluari aquæ sacramento initiari, vt in Ecclesiæ societatem cooptentur, & Christo insiti inter filios Dei censentur, vt ad regnum cælestè admittantur tanquam filij Dei per gratiam adoptionis ad hereditatem paternam, sed non vt aliquis peccati remissionem consequantur. Habent quidem paruuli (aliquis alius opponet) solam naturam à peccato, & gratia liberam, sed fidei sacramento imbuuntur, vt armis Christi muniatur contra diabolicos incurfus. Insuper obijciat alius, si in tantibus Baptismatis sacramentum confertur, vt à peccato originis expiatur, cur dicit Ecclesia eos sacro baptismatis fonte abluunt in remissionem peccatorum: siquidem vno tantum peccato originis tenentur obstricti? His omnibus respondeo, in Ecclesia semper esse creditum baptismum in remissionem peccatorum suscipi, quia ex Paulo ad Romanos 6. aperte colligitur, baptismate nos consecrari in morte Christi, & in eius resurrectione: ita vt baptismus sit sacrum symbolum mortis, & sepulture Christi: vt sicut ille mortuus est vita temporali deposita, sic etiam ipsa immersione aquæ, profitemur, mori quoque nos peccatis veteris hominis extincti, & obruti: deinde emergence ex aqua profitemur nos vna cum Christo resurgere in nouitate vitæ, porro baptismus confertur in remissionem peccatorum, quia vbiicumque sunt multa crimina, expurgat & delet omnia: cum vero vnica tantum est, id emundat, & eluit.

Contra hæc omnia opponer aliquis, multos ex Patribus prædictum Pauli locum intellexisse de peccato Adæ in posteris deriuato imitatione duntaxat, & exemplo, non propagatione feminis. In his sunt Oecumenius ad Rom. 5. explicans illa verba Apostoli, Per inobedientiam vnus hominis peccatores constituti sunt multi. In omnes, inquit, primi parentis peccatum pertransiit imitatione, & doctrina: Et postea subiungit: Mortem contraximus, quia omnes peccauimus iuxta similitudinem illius. Photius item Patriarcha Constantinopolitanus, apud Oecumenium in eum locum Pauli: Ex Adam initium peccati, scribens: Quis nos, inquit, sumpta occasione peccauimus. Theodoretus quoque in eandem Apostoli sententiam ad Romanos 5. & Davidis Nam in Psalmo 30. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, &c. docet, mortem & poenas ad omne genus humanum transisse, peccatum verò occasione. Idem auctori in Epitome diuinorum decretorum c. 13. tradit multos sanctorum vixisse iuxta legem, & præscriptionem naturæ, nec fuisse obnoxios peccato Adæ. Euthym. in Panoplia lib. 2. c. 23. asserit peccato primo parentis morbos, & mortem cœpisse, supplicia aut aeterna non primæ transgressioni esse constituta, sed singulis hominibus, qui se peccato obstrinxerunt. Arnobius in Psalmo quinquagesimum super id: Ecce enim in iniquitatibus, &c. As autem, inquit, qui nascitur, sententiam Adæ habet, peccatum verò suum non habet. Hieronymus in explanatione epistolæ, ad Romanos expendens illud (Per vnum hominem) peccatum ait, intravit exemplo, & forma, dum ita peccant, & similiter moriuntur. Idem quod sequitur: In quo omnes peccauerunt, ita explicat: Exemplo Adæ peccant; & cum dicit Paulus per peccatum mortem intrasse, ait intellexisse Paulum mortem animæ, iuxta illud Ezechielis: Anima que peccauerit, ipsa morietur, & ad Romanos septimo sine lege peccatum mortuum erat, & cetera. Insuper, inquit, qui de Adam auit per traducem ad nos venire peccatum. Ambrosius in commentarijs, ad Romanos, quinto, illi verbi. Per vnum hominem, scribit: Mors est dissolutio corporis, ac subdit: Est alia mors que dicitur secundum gehennam, quam non peccato Adæ patimur, sed eius occasione proprijs peccatis accersimus. Chrysostramus hom. decima, undecima, duodecima, & decimatertia, in Epistola ad Romanos, docet intrasse mortem, & effectus peccati, & affectus malos per peccatum primi parentis, id est, addictos & obnoxios morti, & alijs poenis corporis. Idem colligitur ex homilia trigesima nona, in primam ad Corinthios, cap. decimo quinto, in illud: Sicut in Adam omnes moriuntur, & homilia 17. in caput sextum, eiusdem epistolæ, & homilia vigesima quarta, in Epistola ad Ephesios, super vltima verba capitis sexti. Theophylactus item dum interpretatur verba Apostoli ad Romanos 5. Per vnum hominem peccatum, & cetera, eodem modo loquitur quo Chryf.

Respondet ad hæc omnia, in primis, non oportere nos laborare in defendendis, vel interpretandis Oecumenio, Photio, Theodoro, Euthymio, Theophylacto, & Arnobio. Si quis autem velit eos mitius ac benignius interpretari, id ei facere licebit, ut vult, ac poterit. De Hieronymo verò dicimus, Commentarios illos, qui nomine ipsius circumferuntur in epistolam ad Ro-

manos, nequaquam ipsius esse, ut multi viri dicti nostra ætate probauerunt. Et certè Hieronymus alijs in locis apertè constitetur, & agnoscit peccatum originis; quòd egregiè conuincit Augustinus libro 2. contra Iulianum capite 2. nec non id quoque certò argumento deprehenditur ex ijs, quæ scriptis in caput tertium Iona propheta, vbi hoc peccatum ex scripturis deducit: & in Dialogo tertio contra Pelagianos probat, primum auctoritate B. Cypriani, deinde traditione totius Ecclesiæ in Baptismate paruulorum in remissionem peccatorum. Accedit his, quòd illud verbum (insaniunt) non videtur, tanti Doctoris modestiæ, aut grauitati conuenire. Quod ad Ambrosium attinet, dubitari, non potest, agnouisse eum, aperteque docuisse peccatum originis: quòd ex multis hinc inde congestis Ambrosij testimonijs concludit Augustinus libro 2. contra Iulianum cap. 2. Meritò tamen ambigere quis possit, an sint ipsius Commentarij in Epistolas Pauli, nomine Ambrosij prænotati. Verum quicquid auctor eorum commentariorum fuerit, is certe ad Rom. 5. paulo ante verba superius obiecta, illa inquam: Per vnum hominem, &c. apertè ait: In quo, id est, in Adamo, omnes peccauerunt. Manifestum est in ipso omnes peccasse quasi in massa: ipse enim per peccatum corruptus, quos genuit omnes sub peccato generauit, ex eo igitur sancti peccatores, quia ex ipso sumus omnes. Hæc ille. Porro Chrysostromus Iulianus Pelagij discipulus aiebat cum Pelagio sensisse, nullum esse peccatum originis. Augustinus libro secundo contra Iulianum capite secundo, multis verbis Chrysostromum defendit ab Iuliani calumnijs, & piè interpretatur eos locos, quos ex eo Iulianus prodixerat. Nostra tempestate quidam Monachus in annotationibus super Chrysostromum, à Concilio tamen Tridentino damnatis, tribuit Chrysostromo idem, quòd olim Iulianus tribuerat. Iacobus Faber Episcopus Viennensis in Apologia suorum Commentariorum in Paulum, ait, peccatum originis Chrysostromo nihil aliud esse, quàm obligationem humani generis ad mortem, & ad alias poenas corporis. Cerrè non est, cur minus modesti & pijs simus in Chrysostromum, tantum videlicet Ecclesiæ Catholice lumen, quam fuerit Augustinus, qui commode ac benignè eum mentem, & sententiam est interpretatus. Præsertim, cum Homil. 40. in prior. ad Corinthios, epistol. idem dicat apertè Chrysostromus: In regenerationis lacro mentem gratia tangit, hinc radicale peccatum euellit. Vbi, radicale peccatum, quòd Baptismus extinguit, videtur intellexisse, quòd est à radice, & origine contractum. Animaduertendum est in primo tomo operum Chrysostromi contineri sermones quosdam in certa quadam capita Geneseos, qui non creduntur esse ipsius: inter eos vnus est ille, qui inscribitur, de Adam & Eua, cuius initium est: Deus institutor Mundi, in quo aperta sit mentio de peccato originis. Sed videtur totus ille sermo compilatus ex operibus Augustini, præsertim verò ex certis quibusdam capitibus libri de Ecclesiasticis dogmatibus, qui tribuitur Augustino.

Secundò obijcitur contra ea quæ diximus, eo quòd in prædicto Pauli loco quædam dicuntur, quæ minus congruenter de peccato originis intelligi queunt. Primò, Origenes, & Ambrosius, tametsi locum Apostoli ex parte interpretentur de peccato originis, bonam tamen eius partem exponunt de peccato imitatione transmissio. Secundò dissident omnino à nostra vulgata editione: nam ubi latina habet: *Mors regnavit ab Adam usque ad Moysen etiam in eos, qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ.* ipsi per affirmationem legunt [*in eos, qui peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ.*] Tertio, bis Paulus dixit, *multos, non autem omnes, unus, inquit, delicti peccatores constituti sunt multi, & mox. Per unius inobedientiam mortui sunt multi.* videtur ergo loqui Apostolus de peccato per imitationem traducto: nam peccatum originis, si detur, omnes in fecit, & interitum omnibus attulit. Quarto, Paulus dixit aperte gratiam Christi in plures abundasse quàm peccatum Adæ: at si Adam suum peccatum in omnes effudit, num in plures potuit gratia Christi abundare? Quintò, similitudo Pauli non videtur peccato originis posse accommodari, sed peccato imitatione transfuso. Sicut enim per Christum non omnes gratiam, & iustitiam accipiunt, sed qui ipsi imitantur vitæ moribus; sic non omnes sunt per Adam peccatores, & mortui, sed ipsius in peccando imitatores. Sextò, si peccatum Adæ etiam non peccantibus, nimirum parvulis nocuit: ergo iustitia Christi prodesse quoque debet non credentibus. Septimò Paulus 1. ad Corin. 15. solum ait: [*Sicut in Adam omnes immoriuntur, ita & in Christo omnes vivificabuntur*] ubi mortem per Adam inunctam in mundum ait. non peccatum; ac ita resurrectionem hominum per Christum futuram. Ad extremum Ecclesiastici 25. solum dicitur; à muliere factum esse initium peccati, & per illam omnes nos mori; quasi dicat illam primum coepisse peccare, & ex ea deinde introductam esse moriendi necessitatem.

Ad hæc omnia suo ordine respondeo. Ad primum negare non possumus, in Græcis codicibus olim fuisse variam lectionem, uti Ambrosius, & Origenes, annotarunt, & Augustinus similiter. *Epist. 59. lib. 1. de peccatorum meritis, & remiss. cap. 11.* Et quamquam Ambrosius, & Origenes, lectionem per affirmationem præferunt. *Regnavit mors ab Adam in eos, qui peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ.* Augustinus tamen anteponit lectionem per negationem: *etiam in eos qui non peccaverunt* & certè ipsi etiam Græci per negationem legunt sicut & nos, Chrysostomus, Theodoretus, Phorius, Theophylactus, Occumenius, Præterea, ad secundum respondeo: licet Ambrosius, & Origenes, magna ex parte Paulum interpretentur de peccato imitationis: ea tamen verba: *Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, usque ad eam, in quo omnes peccaverunt,* de peccato originis explanant, sicuti & concilia, ac cæteri Patres. Solum igitur Origenes, & Ambrosius, ab Augustino, & reliquis dissident, quòd cætera Pauli verba illi interpretantur de peccato imitationis, hi verò de peccato originis communi propagatione transmissio. Quare S. Tomas, in Paulum meritò dixit, ea verba: *Per unum homi-*

nem peccatum in hunc mundum intravit, usque ad eum locum: in quo omnes peccaverunt, solum intelligi de peccato originis; cætera verò posse intelligi, tum de peccato originis, tum de peccato imitationis. Ad tertium respondeo, Paulum interdum dicere, *omnes, interdum, multos:* sed ut rectè adnotarunt Ambrosius, Augustinus, & Chrysostomus, promiscuè videtur Apostolus usus utroque verbo, & multos appellat omnes; & cæcè vocat multos, quia multos intelligit totam hominum, multitudinem, aut generis humani univèrsitatem. Ad quartum respondeo, cum Paulus dicit in plures abundasse gratiam Christi, ut Chrysostomus ac cæteri Græcorum annotarunt, plures sumpsit pro multis, est enim Græcismus, quo nomina comparativa solent pro positivis frequenter usurpari. Sensus itaque verborum Pauli est hic, gratia Christi abundavit multo magis, quàm peccatum Adæ: nam licet Christus non mundaverit plures, quàm Adam corruerit, plura tamen bona attulit Christus, quàm mala humano generi Adam intulerit: *item, iustitia, & meritum Christi maiorem vim habuit per se ad homines per gratiam servandam, quàm habuerit peccatum Adæ, ad eos corrupendos.* Ad quintum respondeo; in hoc Pauli similitudinem consistere: *Ut sicut peccatum Adami in omnes nimirum communi propagatione genitos pervasit, ita ut si alij essent aliunde procreati, peccatum Adæ minimè contraherent, ut postea apparebit; sic iustitia Christi permanet in omnes quæ in ipso renascuntur, sicut enim ad peccatum originis contrahendum, necesse est, uti generentur ab Adam, sic ad participandam iustitiam Christi, oportet, ut renascantur per Christum.* Ad sextum, quod Pelagius magni faciebat, respondeo: peccatum Adæ nocuisse non peccantibus, nimirum parvulis, quia sunt ab eo generatione propagati: Acceperat enim Adam iustitiam, & gratiam sibi & suis posteris: qui deinde divinam legem sibi impositam violando, eadem gratiam atque iustitiam sibi quoque, & posteris amisit: at verò Christi iustitia nequaquam prodest nisi his, qui renascuntur in eo, non autem renascuntur extra baptismum adulti, nisi voto ipsius baptismi, & fide viva, quæ per dilectionem operatur, ipsi adhærescant, & adiungantur; infantes verò, nisi salvari baptismatis vnda abluti mundentur. Ad septimum respondeo. Quando Paulus Corinthiis scribit: *Sicut in Adam omnes immoriuntur, ita & in Christo, & reliq. loquitur de communi omnium resurrectione futura per Christum, sicut communis mors omnium hominum est per Adamum inducta.* Ergo cum ait: *(omnes vivificabuntur)* non solum id dicit de vita gratiæ, ad quam non omnes resurgent, sed etiam de vita corporis. *Omnes enim (ait Christus Dominus) qui in monumentis sunt, audient vocem filij Dei, & qui audierint, vivent.*